

Andai Ernőné Érettségi Képe

Ez az érettségi képem 1936-ból. A zsidó lánygimnáziumba jártam, ami akkor még a Munkácsy utcában volt. Elég rozoga volt az épület, de mi borzasztóan szerettünk ott lenni. Emlékszem, kevesebb volt az osztályterem, mint ahány osztály volt. Ezért valamelyik osztály mindig a templomhelyiségben volt. Ezt imádtuk, mert ha leültünk, akkor az arcunkig ért a pad, nem látszottunk ki mögüle, és azt csinálhattunk, amit akartunk, mert nem látott minket a tanár. A

gimnáziumban nagyon jól éreztem magam. Úgy éreztem, hogy a helyemen vagyok. Az osztályfőnökünk, Zsoldos Jenő nagy tudós volt, nagyon komoly és szigorú [Zsoldos Jenő (1896--1972) -- irodalomtörténész, nyelvész, 1920-tól a Pesti Izraelita Hitközség leánygimnáziumának (később Anna Frank Gimnázium) tanára, 1939--1965 között igazgatója. 30 éven át állandó munkatársa volt a 'Magyar Nyelvőr'-nek, főleg szótártörténeti dolgozatokat publikált, a reformkor nyelvével és a munkásmozgalom szókincsének kutatásával foglalkozott. -- A szerk.]. Ő már az első nap felfigyelt rám, és attól kezdve a szemét rajtam tartotta -- magyar, helyesírás, fogalmazás --, és ez nekem nagyon tetszett. Zsoldos szellemi apánk, mindent neki köszönhetünk: a műveltségünket, azt, hogy tudunk helyesen írni és magyarul beszélni. Magyarot és latint tanított. Egy szép fiatalember volt, amikor kezdtük, aztán majd a temetésén is ott voltunk az osztályból, de csak ketten. Hajdu Sámuel volt a hittantanár. Héber szöveget olvastunk és fordítottunk, és a bibliai hébernek a nyelvtanát is tanultuk. Elég magas tandíj volt, nemigen jártak ide, csak nagyon-nagyon jó tanulók, azok tandíjmentességet kaptak, különben a zsidó elit gyermekei jártak ide. Abban az időben még nem is volt nagyon általános, hogy gimnáziumba járassák a lányokat. Egyébként én nagyon büszke vagyok arra, hogy odajártam [lásd: érettségizettek aránya 1930-ban és érettségizettek aránya 1940-ben]. Amikor harmadikos voltam, akkorra épült föl az Abonyi utcában egy modern iskolaépület [a mai Radnóti Miklós Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola -- A szerk.] Tenispálya is volt, lehetett szabadtéren tornázni, teniszezni. Fizikaterem, kémiaterem, rajzterem. Kényelmes, szép, a kornak megfelelően modern. Nem tudom, hogy a Munkácsy utcába mennyien jártunk, de az új nagy épületben az Abonyi utcában majdnem hétszázan voltunk lányok. Tanultunk főzni, természetesen kóserül. Disznóhús nem volt, majdnem mindig baromfi volt. De nem emlékszem, hogy a tejes és a húsos el lett volna különítve [lásd: étkezési törvények]. Sült csirke volt meg piros káposzta meg húsleves. Erre emlékszem. Sütemény nem volt akkor. Ez egy ikerépület volt (az egyik felén a lányok, a másikon a fiúk voltak). Az összes emeleten ugyanazon a helyen volt egy ajtó, amely kulccsal volt bezárva, és tudtuk, hogy mögötte vannak a fiúk. No de volt tánctanfolyam délután, és oda jöhettek a fiúk. Volt osztálytársnőm, akinek volt fiúja abból a parallel osztályból. Nekem nem. Nekem, amikor nyaralni mentem családdal Kapuvárra, ott volt egy fiú, 14 éves koromban, aki tartott 18 éves koromig, de csak nyáron. Aztán 18 éves koromban eluntam, és írtam neki egy szakító levelet. Az egyik osztálytársnőmnél, akik nagy társasági életet éltek, ott voltak fiúk, meg nagyon kitűnő emberek voltak ott mindig. A nővére zeneakadémista volt, annak aztán rendkívül érdekes társasága volt. S mivel nagyon közel laktunk, majdnem minden nap ott koslattam. Ugyanazokkal barátkoztam a gimnáziumban, akikkel átjöttünk az elemiből, de volt más is, akivel összebarátkoztunk. A gimnáziumban nem volt elkülönülés a gazdagabbak meg a kevésbé gazdagok közt, mint az elemiben, de tudtuk. Nem barátkoztam gazdagabbakkal, azoknak megvolt a maguk köre.